

DEĞERLENDİRMELER

ÖĞÜZ OYAN

Toplum faşizme direniyor

Tayyip Erdoğan ve radikal İslamcı hareket, iktidarı İstanbul'da tatti. 2002'de iktidarını Türkiye sathına taşıdı. Öyle görünüyor ki iktidarını da İstanbul'da bırakacak.

Erdoğan iktidarı, 2002-2010 dönemindeki Cumhuriyet yıkıcılığına toplumdaki fazla tepki gelmemesine, 2007 Cumhuriyet mitinglerinde olduğu gibi yükselen kitlesel tepkileri güvenerek ve hareketinin daha fazla zaman kaybına tahammülü olmadığını düşünerek, 2010 referandumunu sonrasında teokratik düzeninin inşasını hızlandırdı, daha belirgin bir otoriterlik dilini benimsedi. Dini referanslarla kendi özel gündemini daha fazla dayatmaya, insanların ve özellikle kadınların özel yaşam alanlarına, İstanbul'un elde kalan son yeşil alanlarına rantçı ve 31 Mart gericiğini kutsayıcı bir tarzda müdahaleye kalkışınca gençliğin birikmiş öfkesi patladı. İktidar çevreleri ne olduğunu anlayamadı; hala anlamıyor. Şimdi olağanüstü zamanların içinden geçiyoruz. Cumhuriyet tarihinin en yaygın, uzun soluklu ve kararlı toplumsal tepkileri veriliyor. Polis şiddeti kitleleri gerilemiyor. Toplumun, gençliğin dikta heveslerine karşı başkaldırısı şiddet karşısında gerilemiyor.

Şiddet, kararlılığı biliyor, geriye vahşet olarak dönüyor ve geri adım attırma yerine anti-faşist bilinçlenmeyi besliyor. Fazla politize olmamış gençlik, iki haftada büyük bir bilinç sızması yaşıyor ve "yeter artık Tayyip" noktasına geliyor. Aslında, bir gençlik devrimi yaşıyor. Bu yepyeni durumu iktidar değerlendirmekten aciz kalıyor. Daha dün kadar rejim inşasının konsolide edileceği 2023 hedefleri ve iki dönem "Başkanlık" hesapları yapan, buna uygun yeni bir Anayasa hayal eden otokrat, şimdi otorite zaafına uğradığı mevcut çıkmazdan nasıl kurtulabileceğini düşünüyor.

Şimdiye kadar Cumhuriyet yıkıcılığına, çevre katliamına, rant yağmasına, pervasızca yapılan yolsuzluklara, emek düşmanlığına, yargının ele geçirilmesine ve düzmece davalara, öğrencilere uygulanan baskılara (Taksim olayları öncesinde 606 üniversite öğrencisi masum talepler nedeniyle tutuklu bulunuyordu), vs. fazla tepki vermeyen toplumun şimdiki patlamasını anlayamıyor. Erdoğan bunları algılayamadığından karşıt mitingler düzenleyerek, toplumun kendisine yakın bölümünü kışkırtarak tepkileri sindirebileceğini ve bu gerilim üzerinden ülkeyi yönetebile-

ceğini sanıyor ve fevkalade yanılıyor. Yüzde 49'luk seçmenin kendi tapulu malı olmadığını, 2002 derslerini unutuyor.

Türkiye gençliği rüştünü ispatladı; toplumu da peşine taktı. Bu ülkenin geleceğinin kendi özgürlüklerinin fedası üzerinden kurulamaya-çağını haykırdı. Bu kadar yaygın ve örgütsel bir ortak bağı olmayan bir toplumsal hareketinin bu kadar disiplinli, özenetlimli olabilmesi, gençliğin rüştünü ispatlamasıydı. Hareket her kentte kendi iç disipliniyi yarattı; dükkan veya işyeri yağmasına yönelebilecekleri arasında barındırmadı, polisin provokasyonlarını açığa çıkardı, toplumun her kesiminin duyarlılıklarına sürekli sahip çıktı. Örgütlü olmaması bu hareketin zaafı olduğu kadar gücüydü de, enerjisinin ve kitleselliğinin nedeniydi.

İktidar 11 Haziran Salı günü sabahı ve akşamı Taksim'e ve Gezi Parkı'na müdahale etti. Kendi meşruiyetini sağlamak için hareketi telaşla psikolojik hareket yürütüyor. Ama yetersiz, gençler savaşı çoktan kazanmışlardı. * * *

Halk insanı vezir de yapar, rezil de. Halk,

umut bağladığını baş tacı da yapar, zorbalığa saptığında baş aşağı da eder. Halkıyla, gençliğiyle zıtlaşan ve şiddet uygulayan bir Başbakan artık iflah olmaz. Karizma bir kez çizildi mi, buyurganlık artık ancak mizah konusu olabilir.

Korkuyu atan, eylemler içinde gücünün farkına varan, özgüvenini kazanan halk, gitmemek üzere iktidara yerleşmiş bir dinci siyaseti yenebileceğini gördü. "Ananı da al git" diyen despotun üzerine analar çocuklarını yolladılar. Hatta analar, babalar da çanak ve tavalıyla geldiler. Bu, sonun başlangıcıdır. Eğer 8 Haziran'da Bornova'nın beş köyünün 2/B konulu ortak toplantısında, elimden mikrofonu alan 73 yaşındaki okuma yazma bilmeyen bir anneanne "yeter be Tayyip, artık halkın dediği olacak" diyebiliyor ve ardından "Çanakkale içinde..." türküsünü söylemeye başlıyorsa, Tayyip'in son kullanma vadesi dolmuş demektir.

Halk, özellikle gençler ve kadınlar, Cumhuriyetin aydınlıkçı kazanımlarının tarihe gömülmesine izin vermeyeceğini gösterdi. AKP'nin kurmak istediği dinci faşist rejime geçit vermeyeceğini ispatladı. Selam olsun zorbalığa direnenlere.